

Georg Buchli e Hanspeter Weibel cun sia buoba (da sen.) selegnan silla stagiun d'unviern e sils hosps che visetan igl iral da scursalar e l'ustria d'unviern ad Imschlacht sur Brün.

Max Bürigin cun sia installaziun «13 Winternägel» vul detabuisar la malsogna depressiuns.

FOTOS S. ROTHMUND

A Brün vegn fatg «guotas cun tgau»

Max Bürigin ha piazzau sia installaziun d'art gest sper igl iral da scursalar

DA SUSI ROTHMUND / ANR

■ **Las famiglias da purs Buchli e Weibel/Gerber vivan e lavuran el pign vitget muntagnard da Brün sur Valendau ella vischnaunca Val Stussavgia. Sco menaschi da gudogn accessoric meinan els in'accoglienta ustria d'unviern sper la liunga slusida ch'els preparan per lur hosps.** Igl iral da scursalar che porscha ina magnifica survesta entscheiva agl ur da Brün e meina en in'uretta a pei siado tiels mises dad Imschlacht. *Georg Buchli e Hanspeter Weibel* carreschan siado nus, els possedan ina lubientscha speciala, pertgei atgnamein ei la slusida serrada per tut il traffic. Igl ei denton in di special pertgei ils dus purs e *Jolandia Rechsteiner* – la menadra dil Turissem Val Stussavgia – presentan a mi ensem cuagl artist *Max Bürigin* in'installaziun d'art ella cuntrada cun in messadi special ed impurtont. Ella porta il tetel «13 Winternägel» e daveras sestendan 13 immensas guotas ord la neiv alva che tarlischan el suleg sco mellis steilas.

Attracziun supplementara

Cu nus arrivein sisum sesentel jeu sco el paradis. La survesta tonscha sur la Surselva tiels cuolms imposants el cantun Uri als Cavistrai e tochen tier Las Siat Soras che s'audan tiel Patrimoni cultural mundial dall'Unesco. Igl ei in da quels

muments nua ch'jeu apprezzeschel specialmein mia lavur e vegnel strusch pli ord il smarvigliar avon quella culissa dalla natira aschi imposanta. «Gie, nus carezein era fetg quei liug ed essan gia adina stai fetg bugen si cheu. Perquei havein nus giu l'idea da cumbinar il bi cul nizeivel», tradeschan ils dus purs. Damai ch'els vivan el vitget da Brün, che schai bein empau giud via e dumbra suletta mein 22 habitonts, eis ei buca sempel d'anflar ina lavur accessoria adattada. Aschia ein ils dus amitgs vegni sin l'idea da realisar in iral da scursalar cun in'ustriezza en stalla. Leu porschan ei dapi entgins onns bubrondas cauldas e freidas, fondue ed autras specialitads dil bein puril ord las cuschinas da lur dunnas *Sonja Buchli e Heidi Gerber*. Igl ei miez december – cu nus visitein quei bellezza liug – e l'ustria el nuegl vegn gest renovada. Tochen las vacanzas da Nadal sto tut esser semtgau e malgrad ch'ei vesa buca propi ora aschia ein ils umens plein optimissem e manegian: «Bein bein, nus dein tut, quei vegn schon a fin.» L'ustria ad Imschlacht ei aviarta dils 26 da december 2018 tochen ils 6 da schaner 2019 minga di a partir dallas 12.00. Suenter mingamai la sonda e dumengia. La fin da stagiun ei prevedida sils 3 da mars 2019. Sin damonda surveschan ils ustiers era lur hosps da gliendisdis tochen venderdis. Igl iral da scursalar ei adina aviarts e po

vegnir gudius gratuitamein. Per tschun francs sa ina scarsola vegnir affittada tier l'ustria. Malgrad che tochen 100 hosps visetan l'ustria ils dis da bialaura ei Imschlacht aunc adina in tip secret. Ils preparaders dalla slusida ed ustiers partan bugen lur pign paradis culs hosps, mo els ein digl avis che quels stoppien nuota vegnir en roschas. Quei fuss daveras donn per la natira sur Brün ch'ei aunc quasi intacta.

Simbol d'ina depressiun

La stad vargada han Buchli e Weibel ponderau co ei savessen porscher a lur

hosps in'attracziun speciala. Ils purs han seschau inspirar dad «Art Safiental» ed ein semess alla tscherca d'installaziuns adattadas per Imschlacht. *Franziska Marty* ha menau la stad l'ustrietta da mises da Weibel – in'ustrietta situada gest sut quella d'unviern. El discuors eis ei sedau ch'ella ha intermediau siu partenari Max Bürigin. Ils purs ed igl artist ein sesanflai spert ed a moda nuncuplicada ed ei han constatau ch'il liug era sco fats per las guotas giganticas da Bürigin. Las 13 guotas d'unviern digl artist s'uneschan tier in'installaziun speciala ch'ei gia vegnida exponida en differents lo-

ghens. L'emprema ga plitost privat e pigl artist sez sin in prau avon siu dacasa a St. Gallenkappel. Pli tard en dus loghens a Pfäfers e sco davos han ins saviu admirar ellas en treis differents loghens ad Arosa. Bürigin meina in agen biro per architectura e direcziun da construcziun. Quella lavur ha el denton adina puspei stuiu interrumpir ils davos dus decennis perquei ch'el piteva da grevas depressiuns. En aschia ina fasa ha el era giu l'idea da crear las guotas giganticas. «Mintgin sa interpretar quellas guotas surdimensiunales sco el vul», di Bürigin e tenor el pudessen ellas esser il simbol per ina depressiun. Il messadi da sia intallaziun ei lu era quella da detabuisar silmeins empau la tematica depressiuns. Ils contempladers duein vegnir animai da discuoer davart las depressiuns. «Depressiuns duessen buca esser pli ina malsogna entras la quala ils pertuccai vegnan stigmatissai», giavischa Bürigin e perquei ha el gest fatg «guotas cun tgau» – tgauas giganticas.

La vernissascha dall'installaziun d'art sper igl iral da scursalar ha liug ils 26 da december 2018 dallas 12.00–15.00. Ulteriuras informaziuns: www.schlittelbeiz.ch ni www.safiental.ch. Duront igl unviern cursescha in bus da turas da Versomi posta tochen a Brün cun colligiaziun a Valendau. Reservaziuns ein da far tochen allas 17.00 e silmeins dus dis avon. www.schneetourenbus.ch ni per telefon 079 703 10 60.

Agl ur da Brün en Val Stussavgia entscheiva la slusida tochen Imschlacht cun magnifica survesta sur la Surselva e pli lunsch.

1000 meters cubic «grascha» alva

■ **(anr/abc) La vischnaunca da Sagogn ha organisau la stagiun da cuorsa liunga 2018/19 tenor igl exempel da Tavau.** A Tavau producesch'ins dapi onns neiv artificia apostata per garantir la Cuppa mundiala da cuorsa liunga. Uss ei quei pusseivel era en Surselva, grazia alla firma

Montalta da Glion. Quella ha installau a Schnaus en sia cava da gera in canun da neiv. Nua ch'igl element alv maunca, ni nua che la cozza ei memia satella, san ins gidar cun bischa artificia. Gia igl onn vargau haveva la vischnaunca da Sagogn empustau la neiv dils canuns da Schnaus.

Damai ch'ei haveva denton bischau giu da tschiel detgavunda han ins la finala buca duvrau gliez material. Era uonn ha ei neiv natirala e sco quei ch'il president communal *Hanspeter Casutt* ha confirmau all'an vulan ins buca spitgar silla proxima periodo da favugn. Ier han ins pia entschiet sil

plaun da Sagogn cul schinumnu «snowfarming». La firma ha menau sil parcadi 1000 meters cubic neiv artificia producida cun aua da Schnaus. La pala dil tractor communal ha cargau quella neiv silla maschina da grascha dil pur *Gion Beeli*. Cun siu vehichel agricul ha lez gidau da

reparter la neiv sil toc fixau da rodund 500 meters. Inagada che la maschina da loipa ha smaccu la neiv e formau la pista ei tut semtgau pils passiuai sportists. Grazia al cargagrascha ed alla producziun e distribuziun da neiv san ins far «snowfarming» pil sport da cuorsa liunga.

En tut ha il camiun fatg 25 transports cun mingamai meters cubic neiv da Schnaus.

FOTOS A. BEELI

Il tschadun dil tractor communal ha cargau silla maschina da grascha material alv – enstagl brin.